

Zaaknummer : 01180203
Ons Kenmerk : ODH1867643
Datum : 24-08-2026

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 12 augustus 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. De aanvraag heeft betrekking op het opzettelijk vangen en doden van de houtduif (*Columba palumbus*), meer specifiek (verjagend) afschot buiten het jachtseizoen, in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het agrarisch grondgebied van de provincie Zuid-Holland, meer specifiek percelen met daarop schadegevoelige gewassen. Voor de uitvoering van de handelingen zijn verschillende middelen nodig. De handelingen die met de aanvraag worden beoogd zijn verboden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het betreft de volgende bepaling:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van de houtduif (*Columba palumbus*) op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De omgevingsvergunning wordt gevraagd voor de jaarlijkse periode van 1 februari tot en met 14 oktober, voor de looptijd van het Faunabeheerplan Wildsoorten 2026-2032, te weten van 14 augustus 2026 tot en met 14 augustus 2032.

Besluit

Wij besluiten:

- I. een omgevingsvergunning in de zin van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland, voor het doden en vangen van de houtduif zoals bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- II. dat de omgevingsvergunning geldt op en in de directe nabijheid van percelen met schadegevoelige gewassen (zoals genoemd in de tabel in Appendix 1) binnen het gehele grondgebied van de provincie Zuid-Holland;
- III. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- IV. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- V. dat deze omgevingsvergunning jaarlijks geldig is gedurende de periode van 1 februari tot en met 14 oktober;
- VI. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking tot en met 14 augustus 2032.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Dit document is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen zichtbare handtekening in.

Appendices:

1. Gewassen met getaxeerde schade door houtduif

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Voorschriften voor de vergunninghouder

1. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland verleent voor uitvoering van de vergunning schriftelijk of digitaal toestemming aan de uitvoerders.

Voorschriften voor de uitvoerder

2. De uitvoerder van de vergunning dient te voldoen aan de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland gestelde uitvoeringsregels zoals vermeld op het FBE-toestemmingsformulier.
3. De uitvoerder van de vergunning dient de omgevingsvergunning en (een kopie van) het FBE-toestemmingsformulier waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld te kunnen tonen.

Middelen en methoden

4. Ter uitvoering van de in dit besluit opgenomen activiteiten mag gebruik worden gemaakt van onderstaande middelen en methoden:
 - (hagel- en kogel-)geweren;
 - honden, niet zijnde lange honden;
 - het vangen of doden met gebruikmaking van lokvoer;
 - het vangen of doden door middel van aantoonbaar gefokte haviken (*Accipiter gentilis*), slechtvalken (*Falco peregrinus*) of woestijnbuizerds (*Parabuteo unicinctus*);
 - het doden door middel van cervicale dislocatie.

Geweer

5. Het geweer mag worden gebruikt op gronden aangrenzend aan de bebouwingscontour jacht en zo lang deze niet is vastgesteld, op gronden aangrenzend aan de bebouwde kom.
6. Het geweer mag gebruikt worden binnen de afpalingskring van een eendenkooi. Voor het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi dient de uitvoerder te beschikken over een schriftelijke toestemming van de kooiker van de eendenkooi ter plaatse. In deze toestemming kan de kooiker beperkingen stellen aan het beheer.

Lokvogels

7. Alleen niet-levende lokvogels mogen worden gebruikt, zoals gedode houtduiven en kunstmatige nabootsingen van houtduiven en andere vogels.

Cervicale dislocatie

8. Cervicale dislocatie mag enkel worden toegepast:
 - a. voor het doden van in nood verkerende, gewonde houtduiven;
 - b. door personen die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze activiteit humaan en doeltreffend te verrichten; en
 - c. als er redelijkerwijs geen alternatief middel voorhanden is met minder mogelijke nadelige gevolgen voor het welzijn van het dier.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en ten aanzien van verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 12 augustus 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland en is gebaseerd op het Faunabeheerplan wildsoorten Zuid-Holland 2026-2032. De aanvraag heeft betrekking op het opzettelijk vangen en doden van de houtduif, waarbij (verjagend) afschot buiten het jachtseizoen mogelijk wordt, in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het volledig agrarisch grondgebied van de provincie Zuid-Holland, meer specifiek percelen met daarop schadegevoelige gewassen. De omgevingsvergunning wordt gevraagd voor de jaarlijkse periode van 1 februari tot en met 14 oktober, voor de looptijd van het Faunabeheerplan Wildsoorten 2026-2032, te weten van 14 augustus 2026 tot en met 2032.

Voorgeschiedenis

Van 2016 tot en met 2025 heeft er beheer van de houtduif plaatsgevonden ter uitvoering van het Faunabeheerplan jachtsoorten Zuid-Holland 2017-2023 en het Faunabeheerplan Wildsoorten 2024-2026. In dit beheer werd gebruik gemaakt van reguliere jachtmogelijkheden door jachthouders, binnen de daarvoor opengestelde jachtperiode. Deze jacht had als voornaamste doel het beperken van schade aan landbouwgewassen dat door houtduiven veroorzaakt werd. Naast de reguliere jacht werd ook tot juli 2023 gebruikgemaakt van een landelijke vastgestelde vrijstellingsregeling, op grond waarvan houtduiven werden bestreden buiten de reguliere jachtperiode, die loopt van 15 oktober tot en met 31 januari. Sinds er niet meer buiten de reguliere jachtperiode gebruik wordt gemaakt van de landelijke vrijstelling (juli 2023), neemt het aantal schadeclaims en schadebedragen sterk toe. Per 14 augustus 2026 is er een nieuw faunabeheerplan van kracht: Faunabeheerplan Wildsoorten Zuid-Holland 2026-2032. Hierin is voor de houtduif de reguliere jacht opgenomen. Activiteiten die niet vallen binnen de reguliere jacht zijn vergunningplichtig.

Er kan gebruik gemaakt worden van de Faunaschade Preventiekit¹ van BIJ12. Dit is een maatregelenpakket met preventieve maatregelen om gewasschade door onder andere houtduiven te voorkomen of beperken. Echter is dit inmiddels niet meer afdoende om verdere schade aan gewassen te voorkomen.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- 'De aanvraag omgevingsvergunning – Houtduif (Columba palumbus)', Faunabeheereenheid Zuid-Holland, 12 augustus 2026 (ODH1862124);
- E-mailbericht 'Figuur houtduif BIJ12', Faunabeheereenheid Zuid-Holland, 19 augustus 2026 (ODH1868228);
- '07C1 jitter_tax_ZH_houtduif_250 euro', BIJ12, 19 augustus 2026 (ODH1868227);
- E-mailbericht 'Schadecijfers houtduif Zuid-Holland', BIJ12, 18 augustus 2026 (ODH1868280);
- E-mailbericht 'Schadecijfers houtduif Zuid-Holland', BIJ12, 18 augustus 2026 (ODH1868275).

Daarnaast hebben wij ambtshalve de volgende gegevens betrokken bij onze beoordeling:

- Faunabeheerplan wildsoorten Zuid-Holland 2026-2032, Faunabeheereenheid Zuid-Holland, 22 juli 2026 (ODH1869725).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

¹ <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/duiven/>
ODH1867643

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken.

Volledigheid aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de houtduif.

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Inwerkingtreding

Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

- a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
- b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Omdat er een dier kan worden gedood op grond van deze omgevingsvergunning, zijn wij van mening dat artikel 16.79, tweede lid, van de Omgevingswet van toepassing is. Dit leidt ertoe dat het besluit pas in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking.

Artikel 16.79, vierde lid, van de Omgevingswet bepaalt dat als binnen de termijn, bedoeld in het tweede lid, bij de bevoegde rechter een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, de omgevingsvergunning niet in werking treedt voordat op het verzoek is beslist. Belanghebbenden die door de opschorting rechtstreeks in hun belang worden getroffen, kunnen de voorzieningenrechter verzoeken de opschorting op te heffen of te wijzigen.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de Omgevingswet, de Omgevingsregeling, het Omgevingsbesluit, artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De houtduif is een van nature in Nederland in het wild levende vogel welke beschermd is op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van de houtduif.

Op grond van artikel 8.74j, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Middelen

Op grond van artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder l, van de Ow worden bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld over het gebruik en het onder zich hebben van middelen of installaties en het toepassen van methoden om dieren te vangen of te doden.

Op grond van artikel 8.74o, eerste lid, van het Bkl, worden aan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, van het Bal voorschriften verbonden, die inhouden:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden;
- b. de tijd en locatie waarvoor de omgevingsvergunning geldt;
- c. de soorten van vogels, of hun nesten, rustplaatsen of eieren, waarvoor de omgevingsvergunning geldt; en
- d. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Ingevolge artikel 8.74p, eerste lid, van het Bkl worden aan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37 eerste lid, van het Bal voorschriften verbonden over de te gebruiken middelen. Artikel 8.74q van het Bkl geeft aan welke methoden en installaties kunnen worden toegepast voor het vangen en doden van vogels.

Overeenkomstig artikel 11.31, eerste en derde lid, van het Bal kunnen wij vergunningvoorschriften verbinden aan deze vergunning in afwijking van hetgeen is vastgesteld in §11.2.8 van het Bal.

Onderstaand geven wij een overzicht van de bepalingen waarvan, bij de uitvoering van de aangevraagde activiteiten, wordt afgeweken. Onder het kopje 'Middelen' gaan wij in op het gebruik van de middelen en de methoden en hoe wordt afgeweken van de bepalingen conform de in dit besluit opgenomen voorschriften.

Beoordeling

Aanvraag

In de aanvraag wordt beschreven dat in Zuid-Holland grondgebruikers een sterke toename melden van gewasschade dat veroorzaakt wordt door de houtduif. Dit geldt met name voor grondgebruikers in gebieden met intensieve akkerbouw en groenteteelt, omdat hier vooral in de groeistadia van de diverse gewassen schade wordt aangericht met verlies van de gewassen als gevolg.

Per 14 augustus 2026 is een nieuw faunabeheerplan van kracht: Faunabeheerplan wildsoorten Zuid-Holland 2026-2032. In dit faunabeheerplan is de reguliere jacht geregeld voor onder andere de houtduif, met als doel onder andere het voorkomen van schade en het handhaven of bereiken van een redelijke wildstand. Omdat de reguliere jacht niet voldoende blijkt om belangrijke schade te voorkomen, wordt aanvullend door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna FBE ZH) verzocht om een omgevingsvergunning te verlenen.

Ter uitvoering van dit beheer dienen houtduiven gevangen en gedood te worden door middel van het geweer, (elektronische) lokmiddelen, (aantoonbaar gefokte) jachtvogels en – indien nodig – cervicale dislocatie.

De vergunning is aangevraagd voor een looptijd van zes jaar, voor de jaarlijkse periode van 1 februari tot en met 14 oktober. Deze periode valt buiten het jachtseizoen en heeft betrekking op het inzaaien tot afrijpen van landbouwgewassen.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang ‘voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren’ zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

Houtduiven kunnen schade veroorzaken aan landbouwgewassen, door zowel vraatschade als schade door vernieling. Uit diverse onderzoeken naar kropinhoud is gebleken dat houtduiven voornamelijk graan- en peulgewassen nuttigen², maar dat ook pas ingezaaide gewassen ondergronds gevonden worden. In de Faunaschade Preventiekit (hierna: FPK) van BIJ12 worden een aantal gewassen genoemd die gevoelig zijn voor schade door houtduif, zie Appendix 1. Kort samengevat gaat het om de volgende gewassen:

- granen, zaden en grassen;
- vollegrondsgroenten;
- peulvruchten; en
- fruitteelt.

Tot juli 2023 werd er geen tegemoetkoming verleend voor de ontstane schade door houtduif, omdat er voldoende mogelijkheden beschikbaar waren om de schade door houtduiven te bestrijden of te voorkomen. Sinds niet meer van de landelijke vrijstellingsregeling gebruik wordt gemaakt, nemen zichtbaar de meldingen en getaxeerde schadebedragen per jaar toe, zie ook tabel 1 en 2.

	2021	2022	2023	2024	2025
Fruitteelt	-	-	-	-	1
Granen, zaden en grassen	2	2	46	76	130
Peulvruchten	-	-	8	41	37
Vollegrondsgroenten	-	-	-	80	113
Overige gewassen	-	-	1	2	3
Eindtotaal	2	2	55	199	284

Tabel 1: Aantallen meldingen per gewascategorie per jaar. (BIJ12)

	2021	2022	2023	2024	2025
Fruitteelt	-	-	-	-	€ 2.018,75
Granen, zaden en grassen	€ 736,34	€ 247,50	€ 31.883,31	€ 98.263,35	€ 120.026,23
Peulvruchten	-	-	€ 3.688,26	€ 96.457,75	€ 185.703,70
Vollegrondsgroenten	-	-	-	€ 1.784.239,54	1.327.989,14
Overige gewassen	-	-	€ 14.372,80	€ 19.219,90	€ 9.931,73
Eindtotaal	€ 736,34	€ 247,50	€ 49.944,38	€ 1.998.180,53	€ 1.645.669,54

Tabel 2: Getaxeerde schade per gewascategorie per jaar (2021-2025), (BIJ12)

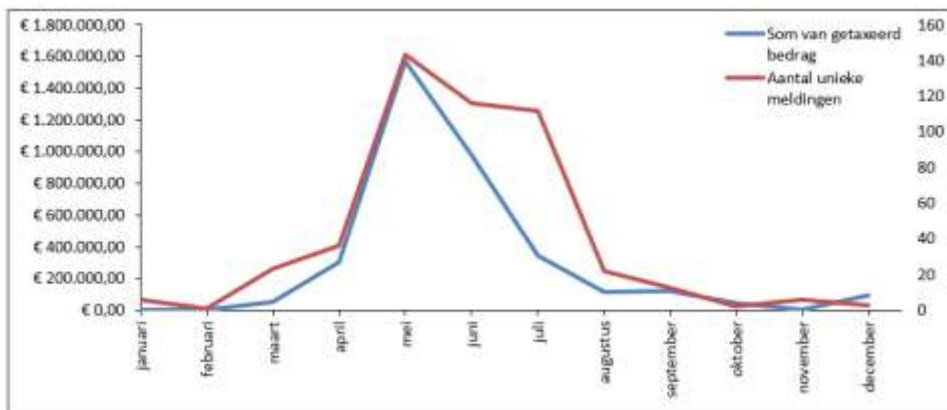
Het aantal meldingen en schadebedragen variëren per gewascategorie, ondanks dat het grondgebruik kan veranderen door wisselteelt³. Daarnaast varieert dit ook gedurende een jaar, afhankelijk van het seizoen. Dit heeft met de verschillende ontwikkelstadia van de gewassen te maken, van het inzaaien tot het afrijpen van de gewassen,

² Olesen, C. R. (2013). Undersøgelse af ringduens (Columba palumbus) ynglesæson i Danmark. Rødovre: Danmarks Jægerforbund.

³ Het jaarlijks wisselen van gewassen op hetzelfde stuk grond, ter voorkoming van onder andere bodemuitputting.
ODH1867643

zie ook figuur 1. De piek van de getaxeerde schadebedragen worden later opgevolgd door een piek van de meldingen in de zomer. Opvallend is dat de piek van meldingen in de late zomer veel hoger ligt dan het getaxeerde schadebedrag. In deze periode foerageren houtduiven op afrijpende gewassen (granen). Er worden veel meldingen gedaan, maar per melding wordt het schadebedrag lager getaxeerd dan kapitaalintensieve teelten zoals vollegrondsgroenten.

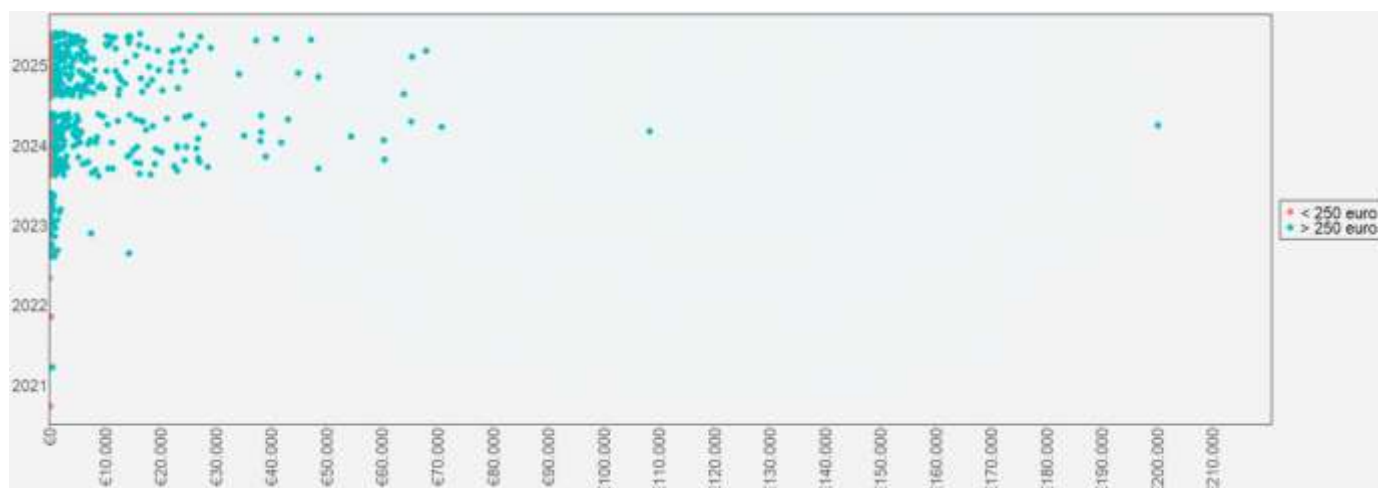
Figuur 1: Schadeconstatering per maand inclusief getaxeerde bedrag van de schade over 2024 en 2025 (BIJ12, 2026)

De omvang van het geregistreerde schadebedrag is de afgelopen jaren sterk toegenomen tot jaarlijks meer dan 1,5 miljoen euro. Door de wisselteelt en gewaskeuze doet deze schade zich provinciebreed voor. Nadat niet meer gebruik wordt gemaakt van de landelijke vrijstelling voor de houtduif steeg het gemiddelde schadebedrag van minder dan €1.000 euro naar ruim €10.000 euro per melding. Ook in 2025 bleef het schadebedrag substantieel hoog met gemiddeld €6.000 per unieke melding. De hoogte van het schadebedrag wordt beïnvloed door verschillende factoren. Schadebedragen in vollegrondsgroenten liggen hoger dan bijvoorbeeld schadebedragen in grassen; dit komt doordat vollegrondsgroenten kapitaalintensieve gewassen zijn en dus een hogere taxatiewaarde hebben. Daarnaast is dit ook afhankelijk van de marktprijzen, teeltrotaties (wisselteelt) en perceelgrootte. Het oppervlak met schade op een perceel speelt daarnaast ook een rol. Inmiddels is duidelijk dat de financiële schade voor agrarische ondernemers toeneemt en jaarlijks terugkeert, waarbij schadebedragen van meer dan €10.000 per melding geen uitzondering meer zijn. Er zijn dit jaar zelfs enkele hoge schades getaxeerd van meer dan €100.000 aan schade door houtduiven, waaronder een taxatie van €200.195 in spruitkool en €108.376 in sla. Een getaxeerd schadebedrag moet boven de €250 euro uitkomen om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming van de provincie⁴. Het aantal verzoeken om een tegemoetkoming is inmiddels ook flink gestegen 199 in 2024 en 284 in 2025. In figuur 2 zijn alle aanvragen om een tegemoetkoming uiteengezet. Elk punt vertegenwoordigt één aanvraag, waarbij een verdeling is gemaakt van aanvragen onder (rood) en boven (blauw) de €250 euro. Vanaf 2024 nemen het aantal tegemoetkomingen aanzienlijk toe, maar ook zijn er vanaf dat jaar ook steeds vaker ‘uitschieters’ met zeer hoge getaxeerde schades.

Jaar	Gemiddelde getaxeerde schadebedrag per aanvraag
2021	€ 368,17
2022	€ 123,75
2023	€ 908,08
2024	€ 10.041,11
2025	€ 5.794,61

Tabel 3: Gemiddeld getaxeerde schadebedrag per unieke schademelding veroorzaakt door houtduiven in Zuid-Holland. Hierin zijn alle gewassen meegenomen waar houtduiven ooit schade hebben veroorzaakt over de periode 2021-2025.

⁴ Voorwaarden tegemoetkoming in faunaschade per provincie: <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/tegemoetkoming-in-faunaschade/leges-en-eigen-risico-per-provincie/>
ODH1867643

Figuur 2: Getaxeerde schade houtduif per individuele tegemoetkomingsaanvraag per schadejaar (BIJ12, 2026)

Verwachte schade aan landbouwgewassen

Inmiddels nemen het aantal meldingen en schadebedragen per jaar fors toe. Sinds 2024 vindt er een uitzonderlijk forse toename plaats. Vooral de vollegrondsgroenten hebben een groot aandeel in de schadecijfers, maar ook de getaxeerde schade in peulvruchten neemt fors toe. Sinds 2025 nemen de schadecijfers ook in de andere gewascategorieën fors toe. Deze schadecijfers duiden op een structureel toenemende schade- en drukintensiteit. Er is in de huidige cijfers nog geen stabilisatie te zien; de schadelast zal in de komende jaren zonder ingrijpen verder toenemen.

Wel laten de schadecijfers zien dat dit per jaar kan verschillen. Er is niet alleen sprake van wisselteelt, maar ook veranderingen in oppervlakte, gewascombinaties en teeltplanning. De verandering van grondgebruik zorgt voor een wisselende aantrekkelijkheid voor houtduiven en een variërend beeld van de schadecijfers. Hierdoor kan de schade niet aan enkel een gewascategorie of periode worden toegeschreven en is het schadebeeld moeilijk te voorspellen in zowel tijd als ruimte. Het schadebeeld wordt beschouwd als een provinciebreed en jaarrond risico. Daarom is het noodzakelijk provinciebreed en jaarrond op te treden bovenop de reguliere jacht.

Conclusie belangenonderbouwing

De sterke stijging van het aantal meldingen van schade, tegemoetkomingsaanvragen en hoogte van de schadebedragen laten niet alleen zien dat de financiële omvang van de schadebedragen toeneemt, maar ook het aantal grondgebruikers dat geconfronteerd wordt met schade door houtduiven.

Hiermee is voldoende onderbouwd dat het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen een belang is om de vergunning te kunnen verlenen.

Geen andere bevredigende oplossing

Grondgebruikers hebben de mogelijkheid gebruik te maken van een Preventiekit. Dit maatregelenpakket bevat diverse (preventieve) maatregelen om houtduiven te verjagen van een perceel. Om in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming van de provincie voor de geleden schade, zijn een aantal voorwaarden⁵ verbonden aan een aanvraag om tegemoetkoming:

- binnen 7 werkdagen na constateren van schade dient een melding gemaakt te worden
- er zijn voldoende preventieve maatregelen genomen, minimaal twee uit de preventiekit houtduif

Echter werken deze preventieve maatregelen tijdelijk, of zijn ze niet altijd overal inzetbaar. Hieronder volgt een uiteenzetting van de maatregelen en middelen uit de Preventiekit, de aanvraag en hoofdstuk 6.3.4 van het FBP.

⁵ <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/tegemoetkoming-in-faunaschade/>
ODH1867643

Visuele maatregelen

Visuele maatregelen waaronder wapperende linten en reflecterende objecten zorgen ervoor dat houtduiven verstoord worden, doordat zij reageren op de onverwachte en onregelmatige bewegingen. Hierdoor worden de houtduiven waakzaam en wordt het foerageren onaantrekkelijk. Deze maatregelen werken echter maar kortstondig doordat er snel gewenning optreedt (habitatie) door de herhaling van dezelfde bewegingen van de visuele maatregelen. Deze maatregelen kunnen alleen effectief zijn als ze frequent worden verplaatst of vervangen door ander materiaal en gecombineerd met andere maatregelen. Daarnaast kan verjaging door visuele maatregelen averechts werken voor omliggende percelen. Wanneer de houtduiven op een perceel verjaagd worden, vertrekken ze naar een nabijgelegen perceel. Visuele maatregelen kunnen schade op de lange termijn daardoor niet voorkomen en is geen structurele oplossing. Wel blijkt in de praktijk dat een combinatie van visuele maatregelen met ondersteunend afschot een sterker afschrikkeffect heeft⁶.

Akoestische maatregelen

Onder akoestische maatregelen worden onder andere gas gestuurde knalapparaten en vogelafweerpistolen verstaan. Deze middelen zorgen met een knal voor een schrikreactie. Deze werking is, net zoals het gebruik van visuele maatregelen, tijdelijk door gewenning. Gewenning kan beperkt worden door te variëren tussen interval, volume, timing en locatie. Echter kan algehele gewenning niet worden voorkomen. Houtduiven keren snel terug naar foerageergebieden nadat een verstoring is beëindigd⁷, het blijkt dat houtduiven in dergelijke situaties leren dat verstoring geen direct risico vormt⁸. Daarnaast kunnen akoestische middelen niet overal ingezet worden in verband met overlast voor omwonenden. Vogelafweerpistolen zijn daarnaast vergunningplichtig en moeten geregistreerd staan bij de politie.

Afschermdende maatregelen

Naast het verjagen van houtduiven worden ook werende (afschermdende) maatregelen ingezet. Werende maatregelen kunnen zijn:

- afdeknetten;
- vliesdoek.

Het afdekken van gewassen door middel van werende maatregelen zorgt voor een barrière tegen vraat door houtduiven. Deze middelen worden voornamelijk ingezet bij jonge, schadegevoelige of hoogwaardige teelten. Door het afdekken worden bladeren, knoppen, jonge scheuten of opkomend gewas beschermd. De effectiviteit van deze maatregelen is echter afhankelijk van de constructiekwaliteit, wijze van plaatsen en maaswijdte van de netten. Houtduiven kunnen er alsnog doorheen pikken als netten los liggen of onvoldoende strak zijn geplaatst. Het toepassen van deze maatregelen is tevens lastig op grotere percelen, waarbij het afdekken van grote oppervlakten intensief is en regelmatig onderhoud vraagt. Daarnaast kan afscherming van gewassen ook zorgen voor ongewenste neveneffecten, zoals het aantrekken of vasthouden van konijnen of andere grondgebonden soorten en daarmee het risico op schade aan grond en gewassen. Verder brengen afschermdende maatregelen aanzienlijke kosten met zich mee, dit kan richting de 1000 euro gaan per hectare, exclusief aanleg-, onderhouds- en arbeidskosten.

⁶ Parrott, D. (2015). Woodpigeon management strategies and their effectiveness in reducing crop damage in Brassicas, salad crops, peas and oilseed rape (Factsheet 11/15). Animal and Plant Health Agency (APHA).

⁷ Kenward, R. (2008). The influence of human and Goshawk *Accipiter gentilis* activity on Woodpigeons *Columba palumbus* at brassica feeding sites. *Annals of Applied Biology*, 89, 277-286.

⁸ Nemzov, S., C., & Galili, E. (2006). A New Wrinkle on an Old Method: Successful Use of Scarecrows as a Non-Lethal Method to Prevent Bird Damage to Field Crops in Israel. *Proceedings of the Vertebrate, Pest Conference*, 22.

Aantrekken natuurlijke vijanden

Een andere preventieve maatregel is het aantrekken van natuurlijke vijanden. Houtduiven worden gepredeerd door roofvogels. Het aantrekken van roofvogels in agrarisch gebied kan door het plaatsen van zitpalen. Roofvogels gebruiken hoge punten in open landschap, zoals bomen en palen, om te foerageren.

Het stimuleren van de aanwezigheid van roofvogels voor het weren van houtduiven blijkt in de praktijk echter van beperkte waarde te zijn. Het structureel vermijden van bepaalde gebieden door houtduiven wordt minimaal beïnvloed door roofvogels, mede door gewenning.

Daarnaast is het niet wenselijk om roofvogels aan te trekken in open agrarisch gebied. Roofvogels hebben lokaal een negatieve impact op weidevogelgebieden. Predatie is een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van weidevogels en het broedsucces van weidevogels. Binnen Zuid-Holland zijn diverse ANlb-gebieden (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) en weidevogelgebieden aangewezen. Deze gebieden zijn te vinden in het buitengebied met een agrarisch karakter. Rondom al deze gebieden is het aantrekken van natuurlijke vijanden voor de houtduif niet wenselijk.

Beheer

Wanneer preventieve maatregelen onvoldoende effect hebben op de aanwezigheid van houtduiven, kan ondersteunend afschot worden inzet. Het doel van deze maatregel is niet de houtduivenstand structureel te verlagen, maar om de schadedruk lokaal tijdelijk te verlichten en te voorkomen dat de houtduiven wennen aan de preventieve maatregelen.

Ondersteunend afschot werkt het effectiefst wanneer dit gecombineerd wordt met de hierboven genoemde preventieve maatregelen. Dit zorgt voor een grotere onvoorspelbaarheid in tijd en locatie waardoor er in mindere mate gewenning optreedt bij de houtduiven.

Reeds uitgevoerd beheer

Van 2016 tot en met 2025 is er op basis van de toen geldende faunabeheerplannen voor wildsoorten beheer van de houtduif uitgevoerd. Echter is dit beheer pas sinds 2017 consistent gemeld door de jagers, omdat het sinds dat jaar wettelijk verplicht is dat alle jachthouders afschot digitaal vastleggen in een registratiesysteem van desbetreffende Faunabeheereenheid (in dit geval is dit het systeem Dora van de FBE ZH). Onderstaande gegevens zijn daarom gebaseerd op een periode lopend vanaf 2017.

Doel van dit beheer was het beperken van schade door duiven aan landbouwgewassen, waarbij door jachthouders gebruik werd gemaakt van reguliere jachtmogelijkheden binnen de daarvoor opengestelde jachtperiode. Dit beheer werd gecombineerd met gebruik van de landelijk vastgestelde vrijstellingsregeling buiten de jachtperiode, om specifiek op percelen op te treden waar sprake was van schade of waar een reëel risico op schade aanwezig was.

In tabel 4, afkomstig uit paragraaf 6.4.2 uit de FBP, blijkt dat het aantal gedode houtduiven buiten het jachtseizoen in de periode 2017 tot 2023 vrijwel stabiel is gebleven. Per jaar zijn dit gemiddeld 21.750 gedode houtduiven. Deze constante is ook terug te zien in de afschotcijfers binnen de jachtperiode. In tabel 5, afkomstig uit dezelfde paragraaf van de FBP, zijn alle registraties benoemd van gedode houtduiven per wildbeheereenheid (hierna: WBE). Het aantal gedode houtduiven binnen de jachtperiode ligt echter lager dan de aantallen buiten de jachtperiode. Dit komt door het foerageergedrag van de houtduif. De meeste houtduiven worden geschoten wanneer zij aanvliegen op locaties waar voedsel beschikbaar is. Binnen het jachtseizoen is de beschikbaarheid van landbouwgewassen veel lager dan buiten het jachtseizoen. De piek van afschot ligt in de maanden juni, juli en augustus, wanneer landbouwgewassen in grote getallen aanwezig zijn op het veld, zie ook figuur 3.

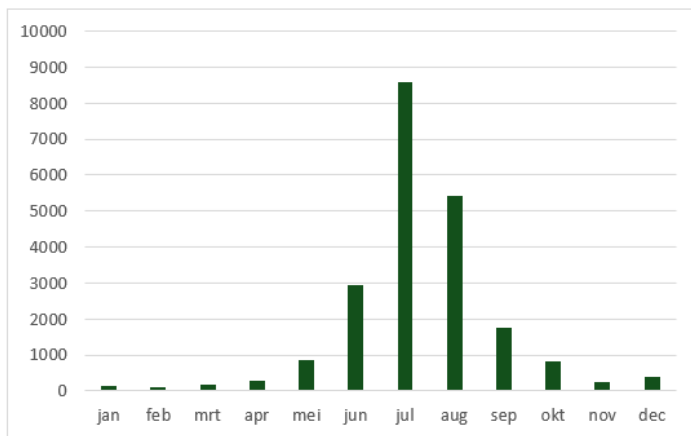
WBE	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Ade	343	256	399	364	226	251	291	2.130
Alblasserwaard-Oost	976	756	400	703	352	746	725	4.658
Alblasserwaard-West	158	239	175	372	253	210	175	1.582
De Aarlanden	832	1.213	1.497	1.823	2.799	1.388	1.027	10.579
Delfland	1.646	1.212	1.742	1.654	2.011	1.024	1.104	10.384
Duin- en Bollenstreek	597	222	214	681	445	321	134	2.614
Eiland IJsselmonde	2.324	2.393	1.480	1.756	1.708	1.225	1.660	12.546
Goeree-Overflakkee	1.420	2.019	2.052	2.654	2.031	1.457	1.155	12.788
Hoeksche Waard	4.631	5.637	3.613	6.477	6.148	5.024	3.542	34.802
Krimpenerwaard	114	247	298	307	164	262	72	1.464
Putten	829	732	987	1.264	1.335	712	971	6.830
Reeuwijk e.o.	57	268	66	351	95	174	30	1.041
Rijnland-Zuid	1.265	1.149	1.667	1.630	1.517	1.518	616	9.362
Schieland	3.984	3.995	3.857	4.760	4.139	3.097	2.396	26.228
Vijfheerenland ⁹	496	709						1.205
Voorne	886	1.202	1.138	1.006	946	979	958	7.115
Zuid-Holland	20.288	22.249	19.585	25.793	24.169	18.388	14.856	145.328

Tabel 4: Gerapporteerd aantal gedode houtduiven buiten het jachtseizoen (2017-2023).

WBE	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	Totaal
Ade	1	60	101	15	43	27	26	41	43	20	377
Alblasserwaard*										58	58
Alblasserwaard-Oost	6	155	67	30	123	69	88	28	32		598
Alblasserwaard-West		32	34	53	61	60	51	4	19		314
De Aarlanden		314	105	71	16	57	6	40	23	48	680
Delfland	11	40	30	28	37	87	23	26	13	19	314
Duin- en Bollenstreek	14	212	550	181	369	185	173	348	714	333	3.079
Eiland IJsselmonde	1	33	56	127	10	21	13	29	14	27	331
Goeree-Overflakkee	71	132	222	117	65	347	95	80	411	84	1.624
Hoeksche Waard	26	248	145	44	58	297	136	156	160	46	1.316
Krimpenerwaard	1	17	17	24	29	37	91	10	13	8	247
Putten	3	29	31	41	85	143	39	39	1	4	415
Reeuwijk e.o.	12	249	23	107	21	55	58	9	11	72	617
Rijnland-Zuid	1	32	24	18	25	121	10	19	7	16	273
Schieland		25	22	31		39	9	37	35	7	205
Vijfheerenland	8	34	111								153
Voorne	5	103	30	36	12	28	28	49	19	30	338
Zuid-Holland	160	1.715	1.568	923	954	1.572	845	915	1.515	772	10.939

Tabel 5: Gerapporteerd aantal gedode houtduiven binnen jachtseizoen 2016 -2026 weergegeven per jachtseizoen en per WBE.

⁹ De WBE Vijfheerenland maakt na 2018 geen onderdeel meer uit van de provincie Zuid-Holland.
ODH1867643

Figuur 3: Gemiddelde aantallen gedode houtduiven per maand, in de periode 2017-2023 (ten tijde van de landelijke vrijstellingsregeling). (Dora)

Escalatieladder

In het FBP in hoofdstuk 6.4.3 is een escalatieladder opgenomen.

Trede 1: beheerabschot in jachtseizoen

Schade door houtduiven wordt in de eerste plaats beperkt vanuit de reguliere jacht (in het jachtseizoen, van 15 oktober tot en met 31 januari).

Trede 2: werende en verjagende middelen buiten jachtseizoen

Als er ondanks de uitvoering van de reguliere jacht toch schade dreigt of optreedt, wordt er buiten het jachtseizoen opgetreden met de maatregelen genoemd in de Preventiekit.

Trede 3: doden buiten jachtseizoen

In het geval dat de maatregelen uit trede 1 en 2 niet voldoende zijn om schade te voorkomen of te beperken aan schadegevoelige gewassen, is aanvullend op trede 1 en 2 het doden buiten het jachtseizoen opgenomen in de escalatieladder.

Inmiddels is gebleken dat trede 1 en 2 niet meer voldoende zijn en dat derhalve trede 3 van toepassing is.

Figuur 4: Escalatieladder houtduif, Faunabeheerplan Wildsoorten 2026-2032

Conclusie geen andere bevredigende oplossing

Uit het voorgaande volgt dat de uitvoering van preventieve maatregelen die worden benoemd in de preventiekit en het faunabeheerplan, het beheer en reeds gedane afschot, geen zichtbaar effect heeft gehad op de schadecijfers. Met de uitvoering van de maatregelen uit trede 1 en 2 van de escalatieladder kan de schade niet worden beperkt. Het overgaan op trede 3 is daardoor noodzakelijk.

Daarom concluderen wij dat er in het belang van het voorkomen van schade aan gewassen geen andere bevredigende oplossing is dan het toestaan van verjagend afschot buiten het jachtseizoen.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kort gezegd de staat van instandhouding van de houtduif niet verslechteren. Hieronder worden de effecten van de gevraagde flora- en fauna-activiteiten op de staat van instandhouding getoetst. Aangezien het aantal trekvogels (overwinterend) binnen Zuid-Holland beperkt is en het beheer zoals aangevraagd op enkel de broedperiode ziet, wordt alleen de staat van instandhouding van de broedpopulatie houtduiven getoetst.

Verspreidingsgebied

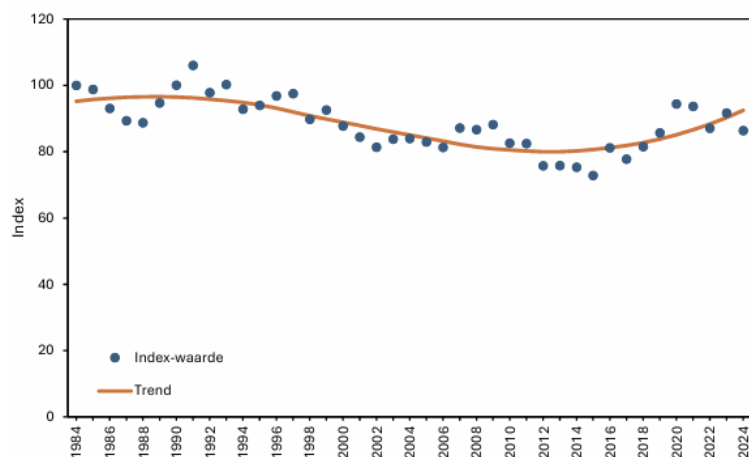
De houtduif is als broedvogel één van de meest algemeen voorkomende vogelsoorten in Nederland.

De verspreiding van de houtduif is in zowel Nederland als in Zuid-Holland stabiel gebleven. Enkel wanneer de afname op korte termijn meer dan 30% is, komt een soort in aanmerking voor de Rode Lijst volgens IUCN-criteria¹⁰. In het actuele Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels¹¹ staat de houtduif op basis van de IUCN-criteria als 'thans niet bedreigd'.

Na 2019 is de broedpopulatie met circa 10% gestegen (Sovon Vogelonderzoek Nederland) naar ongeveer 500.000 broedparen.

Populatie

Vanaf 1990 tot ongeveer 2012 nam de landelijke broedpopulatie af met een jaarlijkse daling van 1,4%. (zie figuur 3). Deze daling is gekoppeld aan ontwikkelingen in de landbouw. Het aandeel in granen is in deze periode afgenomen er zijn efficiëntere oogsttechnieken ontwikkeld waardoor er minder oogst op het veld terecht komt. Sinds 2016 maakt de neerwaartse daling echter een omslag en neemt de broedpopulatie weer toe met 1,2% per jaar. Na 2019 is de broedpopulatie gestegen met ongeveer 10%.

Figuur 5: Geïndexeerde aantalsontwikkeling van de broedpopulatie van de houtduif in Nederland 1984-2024 (Bron: [Sovon Vogelonderzoek Nederland](#) (z.d.-d))

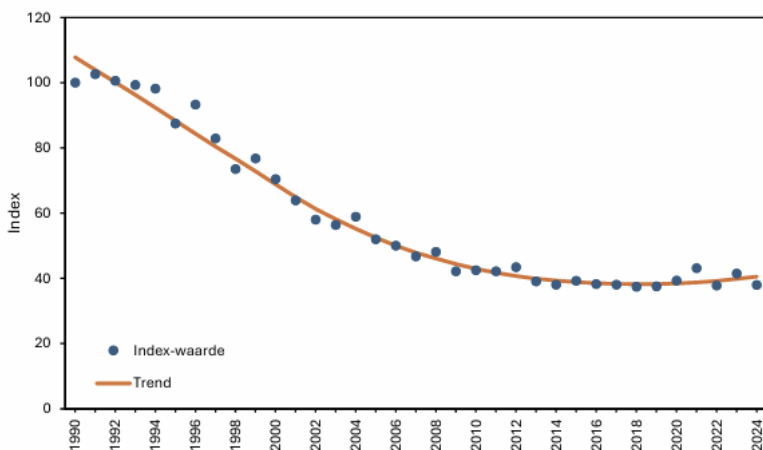
Binnen Zuid-Holland wordt het aantal broedparen geschat op 20.300 tot 40.600, dit is ongeveer 7% van de totale broedpopulatie in Nederland. De hoogste dichtheden worden momenteel waargenomen in de stedelijke zones, mogelijk door een lagere predatie, maar ook zijn er lokaal hogere dichtheden te vinden in glastuinbouw- en bollenteeltgebieden. Aangezien een houtduif een grote hoeveelheid voedsel op grotere afstand kan transporteren loont het om buiten het stedelijk gebied te foerageren en te broeden binnen stedelijk gebied.

¹⁰ IUCN (2012). Red List Categories and Criteria: Version 3.1. Second Edition. Gland, Switzerland and Cambridge, UK.

¹¹ Van Kleuben, A., Foppen, R., & Van Turnhout, C. (2017). Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens de Nederlandse en IUCN-criteria. Zoogdiervereeniging
ODH1867643

Binnen de provincie is vanaf 1990 de broedpopulatie afgenomen met 60% tot 2024, dit komt neer op een netto jaarlijkse afname van 5%. De afgelopen twaalf jaar is de broedpopulatie stabiel.

Figuur 6: Geïndexeerde aantalsontwikkeling van de broedpopulatie van de houtduif in Zuid-Holland 1984-2024 (1990 op 100% gesteld in verband met ontbreken gegevens vóór 1990) (Bron: Sovon Vogelonderzoek Nederland (z.d.-d))

Effect van beheer op de staat van instandhouding

Ondanks de wisselende toename en afname in aantallen broedparen en verschuivingen van dichtheidspatronen, is de landelijke en regionale populatie houtduiven stabiel gebleven. Dit is relevant voor het beheer van houtduiven: daar waar de dichtheden in landbouwgebieden terugliepen, is de algehele provinciale populatie stabiel gebleven. Ondanks dat er in het verleden de houtduif jaarrond kon worden bestreden en tot heden opgetreden kan worden in het reguliere jachtseizoen, blijft de provinciale broedpopulatie stabiel. Daarnaast ziet deze vergunning op een beperktere en gerichtere vorm van optreden dan voorheen mogelijk was onder de landelijke vrijstelling en wordt deze vergunning nadrukkelijk gekoppeld aan percelen met schadegevoelige gewassen (in de periode van zaai tot oogst).

Conclusie staat van instandhouding

Gezien het FBP en bovenstaande overwegingen, zijn wij van oordeel dat door het gebruik van onderhavige vergunning met de daaraan verbonden voorschriften geen afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding van deze soort.

Middelen

Ingevolge artikel 8.74p, eerste lid, van het Bkl worden aan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, van het Bal voorschriften verboden over de te gebruiken middelen. Dit hebben wij gedaan middels voorschriften 4 tot en met 8.

In onderstaande gaan wij in op het gebruik van de middelen en de methoden en hoe wordt afgeweken van de bepalingen conform de in dit besluit opgenomen voorschriften.

Middelen ten aanzien van het geweer

Geweer

Het geweer, in dit geval specifiek de kogel- en hagelgeweer, worden in het veld gebruikt om houtduiven in het veld te doden. Het geweer en de munitie dienen te voldoen aan de vereisten die in artikel 11.79 en 11.80 van het Bal worden gesteld.

Krachtens artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal is bepaald dat het geweer niet gebruikt wordt in percelen aangrenzend aan de, in het omgevingsplan, vastgelegde bebouwingscontour jacht. Aangezien de houtduif zich concentreert rondom landbouwpercelen en dus ook kan voorkomen in en nabij de bebouwde kom, is

bestrijding op gronden aangrenzend aan de bebouwingscontour jacht noodzakelijk voor effectief beheer. Derhalve hebben wij in voorschrift 5 opgenomen dat het geweer gebruikt kan worden op percelen die grenzen aan de bebouwingscontour jacht, waar deze nog niet is vastgesteld wordt gewerkt met de grenzen van de bebouwde kom.

Ook is het krachtens artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder c, van het Bal niet toegestaan om het geweer te gebruiken binnen de afpalingskring van een eendenkooi. Indien een eendenkooi zich bevindt binnen of rondom landbouwpercelen met schadegevoelige gewassen (zie tabel 1), is het voor het voorkomen of beperken van schade aan landbouwgewassen noodzakelijk dat ook hier de houtduif kan worden bestreden. Des te meer omdat een eendenkooi vaak samengaat met een hogere begroeiing, die als rust- en foerageerplek kan fungeren. Derhalve staan wij toe dat, met inachtneming van de voorwaarden in voorschrift 6, het geweer gebruikt mag worden binnen de afpalingskring van een eendenkooi.

Lokmiddelen

Om houtduiven binnen schotafstand van een geweer (maximaal 50 meter) te krijgen is de inzet van niet-levende (elektronische) lokvogels met lokvoer, zoals een duivencarrousel of flapper, noodzakelijk. In artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder c van het Bkl wordt het gebruik van lokvogels mogelijk gemaakt. Het gebruik van lokvoer is in artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder g van het Bkl opgenomen. Door van deze methoden gebruik te maken, kunnen de houtduiven tot op korte afstand worden gelokt zodat een goed gericht dodelijk schot kan worden afgegeven. De werkwijze met deze methoden dient dus ook het belang van dierenwelzijn aangezien zoveel als mogelijk wordt voorkomen dat vogels niet-dodelijk geraakt worden. Daarnaast verhoogt het gebruik van lokmiddelen de effectiviteit van het beheer. Het gebruik van lokvoer staan wij toe middels voorschrift 4. Voor het gebruik van lokmiddelen hebben wij voorschrift 7 opgenomen.

Overige middelen

Inzetten van jachtvogels

Op basis van artikel 8.74p, eerste lid, aanhef en onder c van het Bkl kunnen gefokte haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds ingezet worden voor het vangen en doden van houtduiven. Het vangen en doden door middel van deze vogels wordt ingezet op locaties waar niet zomaar opgetreden kan worden met een geweer. Dit kan zijn in situaties waar de afstand te groot is (buiten een schotafstand van 50 meter) of zicht beperkt is (bijvoorbeeld in bomen). Daarnaast kan ook door het vliegen met deze vogels een tijdelijke visuele dreiging ontstaan voor houtduiven, waardoor ze tijdelijk verjaagd kunnen worden. Wij staan het gebruik van jachtvogels toe in voorschrift 4.

Honden, niet zijnde lange honden

Honden, maar niet zijnde lange honden, worden ingezet om (afgeschoten) duiven op te sporen, uit de dekking te krijgen en, indien nodig, te halen na afschot. Wij staan het gebruik van honden, niet zijnde lange honden, toe in voorschrift 4.

Cervicale dislocatie

In artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder f van het Bkl wordt het toepassen van cervicale dislocatie mogelijk gemaakt. Het toepassen van cervicale dislocatie is reeds beperkt door de wetgever in artikel 8.74q, derde lid van het Bkl. Deze beperkingen hebben wij opgenomen in voorschrift 8. Het is daarom niet nodig om verdere beperkingen op te nemen in deze vergunning. Hoewel wij ervanuit gaan dat de schadebestrijders kundig het geweer hanteren, kan er door samenloop van omstandigheden een situatie ontstaan waarbij een houtduif geschoten is, maar niet direct sterft. Wij menen dat het in het kader van het dierenwelzijn de voorkeur geniet om dit dier dan zo snel en humaan mogelijk uit zijn lijden te verlossen, zoals de wetgever ook bedoeld heeft bij het opnemen van deze methode en de bijbehorende beperkingen.

Periode van bestrijding

De vergunning wordt aangevraagd voor de beheerperiode van 1 februari tot en met 14 oktober. Deze periode heeft betrekking op het inzaaien en afrijpen van landbouwgewassen. Vanuit de reguliere jacht mag de houtduif beheerd worden van 15 oktober tot 31 januari. Omdat er jaarrond landbouwgewassen op het land staan die gevoelig zijn voor (belangrijke) schade door houtduiven, zoals kolen, gras- en peulgewassen, moet er ook buiten deze periode opgetreden worden.

Gelet op het bovenstaande achten wij voldoende onderbouwd dat een beheerperiode van 1 februari tot en met 14 oktober noodzakelijk is.

Gebied van bestrijding

De activiteit is gericht op het beschermen van landbouwpercelen met schadegevoelige gewassen. Onder schadegevoelige gewassen worden alle gewassen verstaan waarop door houtduiven schade kan optreden en welke vastgesteld en getaxeerd is. De term omvat daarmee alle landbouwpercelen binnen het grondgebied van provincie Zuid-Holland waarop schade optreedt of redelijkerwijs kan optreden door de houtduif, zie ook Appendix 1. Het ondersteunend afschot wordt uitsluitend ingezet op of in de directe nabijheid van voorgenoemde percelen, hierbij wordt een afstand van maximaal 50 meter vanaf het perceel bedoeld. Met deze afstand is het mogelijk om in de directe nabijheid van betreffend perceel met geweer (zie 'geweer' onder 'Middelen') te kunnen optreden op een praktische en uitvoerbare wijze.

Gelet op bovenstaande achten wij dat voldoende is onderbouwd waar opgetreden zal worden ter voorkoming van (verdere) schade aan landbouwgewassen.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar flora- en faun-activiteiten op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit uit te kunnen voeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking en is geldig tot en met 14 augustus 2032.

Appendix 1: Gewassen met getaxeerde schade door houtduif

Bron: Faunaschade Preventiekit Duiven, BIJ12 2026.

Tabel 1: Gewasschade aan akkerbouw verspreid over het jaar

Akkerbouw	Soort schade	Soort duif	Seizoen
Graan	Vraatschade	Houtduif, holenduif, verwilderde duif en Turkse tortel	Lente t/m herfst
Peulvruchten	Vraatschade en bevuilingsschade	Houtduif, holenduif, verwilderde duif en Turkse tortel	Lente t/m herfst

Tabel 2: Gewasschade aan grasland verspreid over het jaar

Grasland	Soort schade	Soort duif	Seizoen
Graszaad, graszoden en ingezaaid grasland	Vraatschade	Houtduif, holenduif, verwilderde duif en Turkse tortel	Lente, zomer

Tabel 3: Gewasschade aan vollegrondsgroenten verspreid over het jaar

Vollegrondsgroenten	Soort schade	Soort duif	Seizoen
Algemene vollegrondsgroenten	Vraatschade en bevuiling	Houtduif, holenduif, verwilderde duif	Lente t/m herfst
Spinazie/sla/andijvie	Vraatschade en bevuiling	Houtduif, holenduif	Lente t/m herfst
Koolsoorten	Vraatschade en bevuiling	Houtduif, holenduif	Jaarrond
Cichorei/witlof	Vraatschade	Houtduif, holenduif	Lente

Tabel 4: Gewasschade aan fruit verspreid over het jaar

<i>Fruit</i>	<i>Soort schade</i>	<i>Soort Duif</i>	<i>Seizoen</i>
Aardbeien	Vraatschade	Houtduif	Lente, zomer
Kersen/morellen	Vraatschade	Houtduif	Lente, zomer
Bessen	Vraatschade en vernieling	Houtduif	Lente, zomer
Druiven	Vraatschade en vernieling	Houtduif	Lente, zomer